HAVACILIK

Görünmez tayyare!

Bu, eğer tayyarenin bulut içinde uçuşundan kinaye ise, ayni silâhdan İngilterede de vardır !

Yazan: **A. Ahiskal**

İngiltere hava ordusunun büyük bir dikkatle hazırladığı ve yetiştirdiği paraşütçüleri son günler sırasında Sicilyaya ve İtalyan yarımadasına serpilmiş olarak görüyoruz. Vücudlerine uygun elbiselerinin çizmeleri pantalona ekli yekpare ve çevik kıyafetlerde oluşlarının bildirilmesi başlangıcda bir fantezi olarak göze çarpmıştı. Fakat bu paraşütçüler Sicilya ve Cenovada bir çok sabotajlar hazırlayarak muvaffak oldular. Demiryolu nakliyatının kargaşalığa uğradığı, seferlerin intizamını kaybettiği meydana çıktı.

Çok daha önceleri Alman paraşütçülerinin Polonya, Holanda ve Norveç harekâtında müessir işler başarmış olduklarını duymuştuk. Fakat paraşütçülüğün kudretini gösterecek en şayanı hayret tecrübeyi Sovyet Rusya yapmıştı. Rumanyadan kendisine terkedilen araziye paraşütlerle ufak çaplı tanklar indirdi. Bu bir sürprizdi. Bilhassa, Almanların paraşütten azami derecede istifade ettikleri iddiasını çürütür mahiyette oldu.

Amerikada uçan kaleler inşa edildi. Bunların yetmiş ton siklетleri yanında on beş bin kilometrelik hareket kabiliyetleri ve bu uzun mesafeden fedakârlık edildiği takdirde otuz ton bomba ile hasma saldırmak kabiliyetleri göze çarpıyordu.

Almanların bu silâh karşısına ve istilâ teşebbüsünde stratosfer tayyarelerini çıkaracakları iddia edildi. İrtifa rekorlarının tetkiki gösterir ki, stratosfer tayyareciliği bir hayal değildir. Troposfer adı verilen ve bugün için normal uçuşun yapıldığı irtifa on iki bin metredir. Bundan yukarısı stratosfer adını alır. İrtifa rekoru ise 17850 metre ile İtalyan pilotu Biezzi'dedir. Şu halde mesele: stratosfere çıkan tayyarelerin seri halinde inşaları ve harb ihtiyaclarına uygun tadilâtla hazırlanmalarındadır. Fakat öyle zannediyoruz ki; bunun bir çok mahzurları gözönünde tutulduğundan bugün için yapılmasına ve kullanılmasına maddî imkân bulunmamaktadır.

Uçan kalelerin zamana göre en korkunc bir taarruz vasıtası olduğu muhakkaktır. Buna mukabele olarak Hitler'in müthiş silâhları arasında sayılan ve bazı Avrupa gazetelerinin şüpheli bir lisanla bahsettikleri vasıtalardan nazarı dikkati celbeden göze görünmez tayyarelerdir. Bu tayyarenin başlıca vasfı olarak ta, kalın sis ve bulut içinde uzun müddet uçabilmesi gösterilmektedir. Yukarıdanberi saydığımız, olmuş ve olabilecek havacılık hamleleri gibi bulut veya sis içinden uçmak, görünmez tayyarelere (!) has bir şey değildir. Daha bundan on sekiz sene önce «kör uçuş» denilen etrafı görmeden, bulut veya sis içinden ucuslara başlanmış bulunuyordu. Bugün için kör uçuşun herhangi bir tayyare tarafından yapılacağı nazariyesi yeni olmaktan uzaktır. Tayyareciliğin yeni buluşları arasında pilotsuz tayyarelerin yerden sevk ve idare edildikleri de vardır. Kör uçuşla pilotsuz tayyarelerin veyahud otomatik pilot denilen ayarlı aletlerin pilota ihtiyac hissetirmiyen mevcudiyetleri mukayese edilirse, görünmiyen tayyarelere atfedilen kör uçuş bunlar yanında çok basit kalır.

Mütehassıs eleman dediğimiz ve bilhassa geceleri uzun müddet uçuşlar yapmış olan pilotların sis ve bulut içinden uçamamalarına hiç bir sebeb yoktur. Jiroskoplarla teçhiz edilmiş yatış müş'irleri, dalış ve çıkış tesviyeleri, elektrikli seyrüsefer pusulaları ve süir'at badenleri günün harb silâhı olan tayyarede ve hassaten uzun seyirli bombardıman tayyarelerinde mevcuddur. Bunlara ilâve olarak yeni bir alet icad edilmiş bile olsa, mevcud olan bir imkânı biraz daha kolaylaştırmaktan fazla bir iş yapamaz. Bulut ve sis içinden etrafını görmeden herhangi bir tayyarenin ve yetişmiş bir pilotun uçacağına ve bunun yeni bir buluş olmadığına kanaat getirdikten sonra tayyarelerin göze görünmez hususiyetini inceleyelim.

Tayyarelerin şeffaf madenlerden inşaları ve düşman gözünden saklanarak gizli bir kuvvet halinde mücadeleye gireceği iddiası doğru mudur? Amerikanvari filimlerde görünmiyen adamların etrafa dehşet saçtıkları bir eğlence mevzuudur. Ancak, aerodinamik vasıflar altında hava mukavemet kanunlarının tesirlerine karşı koyacak ham madde, seneler var ki tetkik edilmiş çelik ve buna yakın mukavemette olan dorali hava sanayiine inşa malzemesi olarak girmiştir. Şeffafiyetini kaplama madeninden motör vidasına kadar muhafaza etmesi zarurî olan görünmez tayyarenin bütün uçuş yükünü taşıyacak ve bugünkü inşaatta dokuz milimetrelik olan bir çelik kablonun yerini acaba hangi şeffaf madde tutabilecektir? Mika terkibinden fazla uzaklaşamıyacak bu nevicad madenle dural hafifliğinde ve onun yarı mukavemetinde bir kanad analonjorunu meydana getirmenin imkânsızlığı tasavvur edilemez mi?

Bütün bunlara imkân bulunsa bile; dünün az adedli İngiltere havacılığı karşısında hava hâkimiyetini kuramıyan Almanya, yarının Amerikadan yardım görmüş tayyareciliği önüne bu görünmez tayyarelerden otuz bin tanesile çıkmak mecburiyetinde kalınca, bu kadar tayyareyi inşa etmek, biraz daha nikbin davranarak dörtte birini hazırlamak masrafı küçük görülmemeli ve inşa maddesi kadar Almanynın zamana da malik bulunmadığını hatırlamalıdır. İş bir kaç prototip tayyareye inhisar edecekse netice hayalden ileri geçemiyecek demektir. Bu silâhın ya bir propagandadan ibaret olduğunu, yahud da bize kadar gelen haberlerin tadilâta uğrayarak kulağımıza çalındığını kabul etmek tedbirli bir hareket olur. Yoksa, tayyarenin sis veya bulut içinden uçuşuna kinaye olarak mı görünmez tayyare (!) adı verilmektedir? Bu halde ayni silâh mukabil tarafın da elinde mevcuddur.

A. AHISKAL

Doğru değil mi?

Ekspreslerdeki numaralı yerler

Demiryollar Umum müdürlüğü bir müddet evvel tren yolcularının bir kısmı için büyük kolaylığı mucib olan bir usul koydu. Ekspreslerdeki yerler numara ile satılacak ve yolcu, trenin hareketine bir kaç dakika kala dahi gelse koltuğuna sahib olacak!

Bu usul bir müddet aksamadan tatbik olundu. Fakat son zamanlarda bilhassa İstanbulda işler karıştı. Devlet Demiryolları, gişelerile muhtelif yataklı vagon gişelerinden satılan biletlerde bazan ayni numara bir kaç kişiye birden veriliyor ve bu suretle trenlerde yolcular arasında, hiç sun'u taksirleri olmadığı halde münakasalar çıkmasına ve bir çoklarının yer bulamayıp ayakta kalmalarına, uzun bir yolu mütemadi rahatsızlık içinde katetmelerine sebebiyet veriliyor.

Bir de işin garib bir cihetı var. İstanbulda numaralar için ayrı bir ücret alınmadığı halde Ankarada yolcular yirmi kuruş numara masrafı tediyesine mecbur tutuluyorlar. Simendiferler devlete geçelidenberi bütün işlerin idaresinde büyük bir dikkat ve intizam göstermekten geri kalmıyan Demiryollar Umum müdürlüğünün bu karışıklığı ortadan kaldırmak için yerlere aid numaraların gişeler arasında taksim edilmesi ve ücretin seyyanen ya alınması, yahud da alınmaması hakkında derhal icab edenlere tebligatta bulunması lâzımdır.

Doğru değil mi?

Şehir ve Memleket Haberleri

Süt ve yoğurt

Şehrimizdeki fiatların çok yüksek olduğu anlaşıldı

Ticaret Vekâleti, teftiş heyetinden iki müfettisi münhasıran süt, yoğurt ve yağ meselesini tetkike memur etmiştir. Bu iki müfettiş İstanbula bu maddeleri gönderen civar şehir ve köylerden başlıyarak hayvan yiyeceği fiatlarından ve mandıralardan halkın eline geçinciye kadar bütün bu maddelerin geçirdiği safhaları, her kademede maliyet ve kâr nispetlerini tetkik ve tespit etmişlerdir.

Bu tetkiklere aid rapor Ticaret Vekâletine verilmiş ve Vekâlet, İstanbul Fiat Murakabe bürosuna raporun ortaya koyduğu hakikat dahilinde süt, yoğurt ve yağ fiatlarının tayin ve tespiti için harekete geçilmesini bildirmiştir.

Meselâ Bursa mıntakasında yoğurdun kilosu 16 kuruş iken İstanbulda 60 kuruşa kadar satılmaktadır Diğer taraftan İstanbula en çok yoğurt gönderen Silivri, Sinanköy yoğurthanelerinde de toptan 18 kuruştan yoğurt satılmaktadır.

Süt fiatlarının da son altı ay içinde üç defa zam gördüğü anlaşılmaktadır.

Fiat Murakabe bürosu süt, yoğurt ve bilhassa son zamanarda çok yük selmiş olan tereyağ fiatları için son tetkikleri, bu rapordaki maûmatı da gözönünde tutarak yapmaktadır. Fiat Murakabe komisyonundan bu başlıca yasatık maddelerine narh konulması istenecektir.

Ekmek 20 para daha ucuzladı

Ekmeklerin evsafında da istikrar temin edilecek

İstanbul değirmenleri mümessilerile Ekmekçiler cemiyeti reisi dün Belediyede İktısad müdürlüğünde toplanarak un ve ekmek işleri etrafında görüşmüşlerdir.

Ekmek, yarından itibaren yirmi para noksanile 12 kuruş otuz paraya satılacaktır. Belediye Daimi Encümeni dün bu kararı tasdik etmiştir. İstanbul değirmenlerinde un üğütülmesi işini dünden itibaren Toprak Mahsulleri Ofisi üzerine almış olduğundan ekmekçiler Belediyeye müracaatle bozuk ekmek imalinden badema kendileri mes'ul ve muhatab tutulacaklarına göre değirmenlerdeki eskiden kalmış kepek ve saire gibi un artıklarının tamamile kaldırılmasını istemişlerdir. Bunlar değirmenlerde Ofisin üğütteceği buğdaylara bu artıkların karıştırılmasından ve bilâhare bozuk ekmek imalindeki mes'uliyetin kendilerine tahmil edilmesinden endişe etmektedirler. Ekmekçilerin müracaati muvafık görülmüştür.

Diğer taraftan değirmenlerde üğütülen unların kime aid çuvallarla fırınlara nakledileceği hakkında da bir noktai nazar farkı husule gelmiş ve ekmekçiler bu çuvalların değirmenciler tarafından tedarikini istemişlerdir.

Eskiden değirmenlere verilen buğdaylarda sert ve yumuşak buğday nispeti muayyendi. Son zamanlarda verilen buğdaylarda bu nispet tayin edilmediğinden fırınlarda imal edilen ekmekler bugün beyaz, başka bir gün daha esmer çıkmaktadır. Belediye, Toprak Ofisten mezkûr sert ve yumuşak buğday miktarının tayini ile imal edilen ekmeklerin evsafında istikrar teminini istemiştir.

İhtikâr davaları

Bir tüccar yalan şehadetten dolayı dün tevkif edildi

Fincancılarda Yusufyan hanımda 5 numaralı «Türksever» manifatura şirketi mensublarından Yervant Kamparosyan ve Nubar Kaynak bir kaç top İngiliz kadifesile diğer bazı manifatura eşyasını satmak istemedikleri iddia edilerek, mahkemeye verilmişler, her ikisi hakkında da tevkif müzekkeresi kesilmişti. İstanbul ikinci asliye ceza mahkemesinde, bu davaya dün sabah da bakılmıştır.

Yervand ve Nubar, kendilerinin şirkette şerik olduklarını kabul etmiyerek, ticarethanede müstahdem bulunduklarını, mal sahibi Kirkorun müsaadesi olmadıkça yarı toptan mal satamıyacaklarını söylüyorlar ve «müşteri Ahmede, her zaman mağazada bulunmıyan Kirkor galince, onunla görüşmesi lüzumunu anlattık» diyorlardı. Dün bu hususta Kirkor şahid olarak dinlenilmiş, o da «bunların böyle satışı resen yapmak hususunda salâhiyetleri olmadığı doğrudur. Bana danışmadan bu işi yapamazlar» diyerek, müdafaayı teyid etmiştir. Mahkeme tahkikat dosyasındaki bazı evraka nazaran, bu şahidin mahkemedeki ifadesi hakikate uygun olmadığı neticesine varmıştır. Bunun üzerine, Kirkorun derhal tevkifi ve hakkında yalan yere şahidlikten takibat yapılması karar altına alınmıştır.

Müddeiumumi Fethi Sezai, esastan mütaleasını bildirmiş, Yervantla Nobarın milli korunma kanununa muhalefetten cezalandırılmalarını istemiştir. Müdafaa da yapılarak, muhakemenin devamı, kararın tefhimine kalmıştır.

Diğer taraftan, mevkufen muhakeme edilen Yervant Kamparos - yanla Nubar Kaynak, üçer yüz lira kefaletle serbest bırakılmışlardır. Bu suretle, şirkette şerik oldukları bahis mevzuu olanlardan ikisi dün Tevkifaneden çıkarken, şeriklerden Kirkor, Tevkifaneye girmiştir.

Ayni mahkemede, Balıkpazarında Maksudiye hanında 12 numarada tacir Marko Pardonun, sandığı 35 liradan satılması lâzım gelen ni - şadırı, 75 liradan satmak suretile 100 de 110 nispetinde kâr aramaktan davası da görülmüştür. Mevkufen muhakeme edilen Marko Pardonun muhakemesi de, bazı şahidler dinlenildikten sonra, tahkikatın tamamlanması için talik olunmuştur.

İki kişi daha davaya verildi

Fiat Murakabe bürosu, makara ihtikârı yapan Marpuççularda Ventura oğlu Yasef ve Mahmudpaşada tuhafiyeci Sokratla elindeki pey - nirleri Cumhuriyet buzhanesinde saklayıp Büroya malının olmadığını bildiren Nuri Zoleki Cumhuriyet Müddeiumumiliğine vermiştir.

HARB VAZİYETİ

Habeşistana Somaliden giren İngiliz ordusu

Diredaua'da Cibuti - Adisababa demiryolunu kesmek veya doğruca Adisababa üzerine yürümek maksadile ilerliyor

Doğu Afrika cephelerinde:

Somalide: Bu cepheden gelen yeni haberler İngilizlerin, Somalide takib ettikleri taarruz istikametlerini değiştirdiklerini ve Somalinin, Şebeli nehrinin doğu şimalindeki kısımlarını işgal etmek yerine Şebeli nehri boyunca şimale doğru yükselerek buradan cenubi Habeşistana girdiklerini göstermektedir.

Dün de pek kısaca bahsettiğimiz gibi İngiliz ordusu Mogadiscio'dan şimale doğru Şebeli vadisini takiben Habeşistanın Somali ile hemhudud olan Ogaden mıntakasına girmektedir. İngiliz kuvvetleri Somali - Habeş hududunda Ferfer'i işgal etmişlerdir. Ferfer geçenlerde zaptedilmiş olan Şebeli üzerindeki Bulo Burti kasabasının şimalindedir ve buradan takriben 140 kilometre mesafededir. Mogadiscio ile Ferfer arasındaki mesafe de 350 kilometre kadardır.

Dünkü yazımızda İngilizlerin Harrar istikametinde Mogadiscio - Ciciga yolunu takib ettiklerini yazmıştık. Bu yol, Şebeli nehri boyunca Bulo Burti'den ve Belet Nen'den geçer. Burada Şebeli vadisini bırakır ve Habeşistanın cenubu şarkisini katettikten sonra, Ciciga'ya varır. Ciciga, Harrar'ın şarkında ve Mogodiscio'nun şimal batısındadır. Ferfer de Ciciga yolu üstündedir.

Şebeli vadisini takib eden yol bir kolla Ciciga'ya giderken, diğer bir kolla da Belet Nen'den ayrılarak şimali garbi istikametinde, Adis - Ababa'ya gider.

Ferfer'den Ciciga 550 - 600 kilometre kadar şimali garbide, Ciciga'dan Harrar ise 70 kilometre garbdadır. Harrar'ı tutan kuvvetler batı şimal istikametinde 50 kilometrelik bir hamle yapınca Fransız Somalisindeki Cibuti limanından başlıyan Adis-Ababa demiryolunu Diredaua'dan keseceklerdir.

Son vaziyetin harita üzerinde tetkiki bize, İngiliz ordusu kumandanı General Cunningham'ın - İngilterenin Akdeniz filosu başkumandanı olan Amiralın kardeşidir - takib ettiği plânı gösteriyor:

Şebeli nehri boyunca ilerleyerek Mogadiscio - Ferfer - Ciciga - Harrar yolile Diredaua'ya vararak Cibuti - Adis-Ababa yolunu kesmek.

Bu plânın başka maksadları da olabilir: 1 — Ferfer'in hemen cenubundaki Belet Uen'den Şebeli vadisini takiben Adis-Ababa'ya doğru gitmek. 2 — Cuba vadisini takiben Dolo'dan Adis-Ababa'ya varmak. Habeş seferinde Mareşal Graziani de, bu yolları takiben Cenubi Habeşistana girmişti. Bu yollar gerçi Adis-Ababa'ya batı şimaldeki Gocam yolundan daha uzundur ama, kısmen daha düzdürler. Bilhassa Ciciga'ya giden yol dağlık ve sarp sahalardan geçmediği ve tedricen yükseldiği için motörlü kıt'alar tarafından çok daha sür'atle katedilebilir.

İngilizler şimdiye kadar, Somalide İtalyanlardan 21,000 esir almışlardır. Buna mukabil, bu harekâta iştirak eden bütün cenubî Afrikalı, şarkî ve garbî Afrikalı, Avustralyalı, Hindli ve İngiliz birliklerinin verdiği ölü miktarı 150 - 200 kişinin içindedir. .

İngiliz kumandanlığının Habeşistan harekâtını sür'atle intac etmek istediği 12 koldan birden Adis - Ababa üzerine yaptığı seri harekâttan anlaşılıyor.

***

HAFTANIN ŞAKALARI

Mihvere geçmiş! - Nekadar şişe bilirsiniz? - Yahudilere iş - Arılar, arılar!.. - Dememeli - demeli!

Mihvere geçmiş!

Darülâceze civarında dolaşan ve kuzulara karşı hususî muhabbetleri olduğunu söyliyen bir kaç bıçkın yaşlan sürüden bir karagözlü kuzu omuzlayıp yan taraftaki dereye inmişler.

Siyasî hâdiselerde müşahede edilen sür'ati aratmıyacak bir el çabukluğile kuzuyu kesmişler, yüzmüşler, temizlemişler ve bir şişe saplayıp yaktıkları ateş üzerinde püryân etmeye başlamışlar.

Sürünün sahibi kuzunun eksildiğini görünce hemen jandarmalara müracaat etmiş.

Şüphelendikleri yerleri araştırmağa başlamışlar ve kebab kokusunu alınca üç yoldaşı meşhud cürüm halinde yakalamışlar.

Eğer ihiyat edip de kuzunun pöstekisini yok etseymişler kebab olan hayvanın, aranan kuzu olduğu sabit olamıyacakmış. Lâkin ölümlü dünyada bir hırsızlık yapacağız diye oturup uzun uzadıya plânını çizecekler.. Kader bu imiş demişler ama yakalandıklarından ziyade kuzuyu yiyemediklerine hayıflanarak jandarmaya teslim olmuşlar.

Müstantıkta ifade verirlerken bunlara sorulmuş:

— Kuzuyu nerede buldunuz?

— Kırda bulduk efendim!

— Kırda kuzu gezer mi?

— Biz de ona şaştık da hani kurd, köpek yemesin diye aldık...

— ... Aldımızsa ne yaptınız?

— Bay müstantık tığladık.. Fenalık fikrile değil! Kuzu ziyan olmasın diye! Bıraksaydık kim bilir zavallıyı hangi canavar...

— Tığladık ne demek?

— Yani okumuşcası, mihvere geçirdik.

İfadenin alt tarafını sormağa lüzum yok..

Ne kadar şişe bilirsiniz?

Bunu ne Şehir Meclisi azasından Bay Abdülkadire, ne Belediye Zat işleri müdürü Bay Tarığa, ne aktör Saide, ne avukat Saib Şevkete sormuyoruz. Hâşâ! Yanlış anlaşılmasın Niyetimiz bu zatların endamlarına tariz değildir. Biz sadece bir sırça bahsi etmek istiyoruz.

Anlaşılan piasada şişe kalmamış Şu halde Şeyh Galib:

«Dayanır mı şişedir bu?»

demekte haklı imiş.

Ama mesele bir şiir meselesi değil, kolonya davası. İnhisarlar idaresi piyasaya kolonya çıkarmış, Rağbet görmüş. Derken arkası kesilmiş. Araştırmışlar, soruşturmuşlar. Şu neticeye varmışlar:

Kolonyayı koyacak şişe yokmuş. Onun için de kolonya yokmuş.

Allah Allah! Hele bir:

— İstanbulda ne kadar şişe bilirsiniz? diye soralım! Bakınız, yüz bin mi, istersiniz iki yüz bin mi? Bundan bir iki binini inhisarlar alamaz mı? Hadi şişe bulamadı. Kolonyaları torbaya kosun. Mızrak mı bu çuvala girmesin!

Daha bilemedin, rakı şişelerine koysun! Piyasaya binlerlemizi sarhoş edecek kadar rakı çıkaracak şişe buluyor da bunlardan bir kısmını ayıltacak beş on litre kolonyayı koyacak şişe bulmakta mı güçlük çekiyor? İlâhî sukuşu!

Yazan: **BURHAN FELEK**

Yahudilere iş

Gazetelere nazaran Almanyada Yahudilere iş veriliyormuş. Ne güzel şey! Demek artık o eski anlaşamamazlık zail oldu. Lâkin acaba verilecek işler nedir?

Bu yolda ve hususî surette alınan malûmata göre yahudileri infilâk maddeleri yapan fabrikalara amele yazıyorlarmış.

Bu fabrikalarda mesainin ne kadar şerefli fakat ne derece tehlikeli olduğu malûm!

Hattâ bir çok Almanlar:

— Mademki; Alman olduklarını ve Almanyayı sevdiklerini söylüyorlar, artık ırk bahsini burada da açmıyalım da kendilerine vatana hizmet fırsatını verelim, işte İngilterenin istilâsı plânı! Bu büyük taarruzun ilk safına kendilerini koyarsak artık bir diyecekleri kalmaz ya! demekte imişler.

Lâkin bir de ötekilere sorun bakalım!

— Biz haddimizi biliriz! Yüzde yüz Almanların önüne geçmek haddimiz mi? Önce onlar İngiltereye giderler, zaptederler; sonra da biz... demektedirler.

İkisi de haksız değil!

Arılar, arılar!.

Okuyucularımız - dan Bay (İ. Mucid) yazıyor:

«Avrupa ve Amerikada herkes yeni bir silâh keşfine çalışırken ben size şimdi terkedilmiş eski bir müdafaa hatta taarruz silâhından bahsedeceğim.

Aşağıdaki satırları L. L. Langstroth ve Charles Dadant'ın (Arı ve arı kovanı) eserinden alıyorum. (Sahife 280 paragraf 395).

«Arılar bazan müdafaa vasıası olarak kullanılmışlardır.

İçinde ağzı sıkı sıkı kapalı büyük çömleklerde bir kaç arı kovanı olarak kırk, elli mürettebatlı küçük bir korsan gemisi kaptanı, kendisini takib etmekte olan bir küyük kalyona yanaşarak bu içi arı dolu çömlekleri direğin tepesinden kalyonun gövertesine attırmış. Kırılan çömleklerden çıkan arılar kendilerini bu ansız düşmana karşı hazırlamamış olan kalyon mürettebatını o kadar sarmış ki; teslim ve mağlûb olmuşlar.

Tanly muhasarasında İspanyollar da arıların serrine maruz kalmışlar ve kale bedeninde açtıkları gediklerden dışarı fırlayan arı kümeleri önünde çekilmekten başka çare bulamamışlar.»

Yalnız bu silâhın müessir olabilmesi için dikkat edilecek nokta arıların İtalyan cinsinden olmamasıdır. Bakınız ayni müellif bunlar hakkında ne yazıyor:

«İtalyan arıları çabuk kızmalarına rağmen sokmakta o kadar müessir değildirler. Çünkü İtalyan Generali Spinola bu arıların sakin karakterlerinden, birinci asır Lâtin muharrirlerinden Columelle'de (Minior Moribus) cinsinden olan İtalyan arılarının daha yumuşak tabiatlı olduklarından bahsetmektedir. Her ne kadar çabuk kızmakta iseler de bunların çabuk yorularak öteye beriye saldırmaktan vaz geçtiklerini iddia ediyor.»

Okuyucumuz mektubunu şöyle bitiriyor:

«Mesele silâhı iyi seçmektedir. İtalyan menşeli olursa bir işe yaramıyacağı tarih kitablarında bile yazılı olduğuna göre, artık harb arısını başka yerlerden tedarik etmek lâzım geleceğini söylemeye bilmem lüzum var mı?

Okuyucumuzun bu mektubuna şaşmadık.

Almanlar tereyağ yerine top satın alırlarken, arıların balı yerine etrafa zehir saçmaları hiç de normal bir hâdise teşkil etmez.

Dememeli - demeli!

Bir muallim dostum bana şunu hatırlatıyor:

Akşam gazetesi bir yazısında (Sayfiye yeri) diyor. Sayfiye yazlık demektir. (İlk) mekân edatıdır. Hattâ bunun mukabili de vardır. (Şitaiye). O da kışlak demektir. Biri yazı, diğeri kışı geçirecek yer demektir.

O halde;

Sayfiye yeri - dememeli.

Sadece:

Sayfiye - demeli.»

Muallim arkadaşım haklıdır. Yalnız bir noktaya işaret edeyim: Sayfiyenin türkçesi yazlık ise bunun mukabili olan şitaiyenin türkçesi kışlık olmalıdır. Kışlak ise onun mukabili yaylaktır. Hattâ bunların (k) ları kaldırılmak suretile hafiflendirilerek (yayla) ve (kışla) haline geldikleri de muhakkaktır.

B. FELEK

MÜTEFERRİK

Dahiliye Vekili yarın akşam gidiyor

Dahiliye Vekili Faik Öztrak dün de şehirde bazı tetkiklerde bulunmuş, öğle yemeğini Vali ve Belediye reisi Lûtfi Kırdarla beraber yemiştir. Faik Öztrak hareketini yarın akşama tehir etmiştir. Millî Müdafaa Vekili Saffet Arıkan Ankaraya dönmüştür.

Alman konsolosu Valiyi ziyaret etti

İstanbul Alman jeneral konsolosu Seidel dün Vilâyette Vali ve Belediye reisi Lûtfi Kırdarı ziyaret etmiştir.

Hatayda bulunan tarihî eserler

Geçenlerde Hataya gitmiş olan Üniversite talebesi oralarda yaptıkları tetkikat esnasında bazı tarihî eserlere tesadüf etmişlerdir. Maarif Vekâleti bu eserlerin meydana çıkartılmasına karar vermiştir.

Taşla kafasını yardı

Tepebaşında oturan seyyar boyacı Bilâl, Artin adında bir çocuğun kunduralarını boyamış, fakat Artin kendisine beş kuruş yerine yüz para verince kızmış ve aralarında kavga başlamıştır. Bir aralık Bilâl, yerden kaptığı kocaman bir taşla Artini başından yaralamıştır. Boyacı yakalanmış, Artin tedavi altına alınmıştır.

POLİSTE

Elektrik direğinden düşen amele

Beyazıd Elektrik idaresi işçilerinden Lûtfi, Kadirga meydanındaki umumî tenvirat lâmbasını tamir etmek üzere çıktığı merdivenden muvazenesini kaybederek düşmüş, muhtelif yerlerinden ağırca yaralanmıştır. Lûtfi, kazayı müteakib baygın bir halde hastaneye kaldırılmıştır.

ADLİYEDE

Üç gün hapis

Bakırköy Akıl hastanesinde laboratuar şefi Hail Neş'eti öldürmeğe teşebbüs ettiği iddia olunan sabık hademelerden Muhsin Karaduman adiyen tehdidden üç gün hapse mahkûm olmuştur.

Nakzedilen dava

Bundan beş sene evvel, Tophanede Ford fabrikasında vukua gelmiş olan kaçakçılık suçluları hakkında beşinci asliye ceza mahkemesi tarafından verilmiş olan beraet kararı Temyizce nakzolunmuştur. Bu davanın nakzen rüyetine çarşamba günü kaçakçılık davalarına bakan beşinci asliye cezada başlanacaktır.

Küçük hikâye

Hasret mektubu

Mükerrem Kâmil Su

Genc öğretmen çalışıyordu. Masa lâmbasından önündeki kâğıdlara mat bir ışık iniyordu. Çocuğu çoktan uyumuştu. Kocası da hâlâ gelmemişti. Vakit gece yarısına yaklaşıyordu. Daha düzeltilmesi icab eden epeyce vazife vardı. Gözkapakları ağırlaşıyor, içine bir ezginlik çöküyordu.

Bir kaç gündür gene kocası ile dargındı. Anlaşamamazlıkları gün geçtikçe artıyordu. Artık bu havaî adamdan yavaş yavaş ümidini kesmeğe başlamıştı. Henüz daha yol yakınken diye düşünüyordu. Ve bu düşünce ile beraber mahkeme koridorları, çatık yüzlü hâkimler, makine başında gürültü ile çalışan zabıt kâtibleri ve uzak yakın bir sürü tanıdık, dost, arkadaş gözlerinin önünden geçiyordu.

İçinde mahiyetini tahlil edemediği bir ürkeklik vardı. Hayattan, mücadeleden korkuyordu. Hele kızını babasız yetiştirmeğe çalışmak, maddeten olmasa bile manen sarsıntısız yaşatabilmek endişesi onu büsbütün ürkütüyordu.

Lâkin kocasının manasız hareketlerine tahammül etmek te imkânsızdı. Ne kadar zıd yaradılışlı idiler. Kadın ağır başlı, çalışkan, yuvasına bağlı, sonunu düşünen, yakınlarının huzuru için kendi arzularını daima geriye atan bir insan; erkek hafif ruhlu, müsrif, eğlenceye düşkün, egoist bir şeydi.

Hangi talih oyunu bu zıd yaradılışlı iki insanı birleştirmiş, onlara beraber yürünmesi icab eden upuzun bir yol açmıştı.

Kadın da onun kadar kazanıyordu ve bu kazanç tamamile evin ihtiyaclarına harcanıyordu. Erkek eline parayı alır almaz evin yolunu unutuyor, bir serseri kuş gibi orada burada dolaştıktan ve parasını bitirdikten sonra karısını, çocuğunu hatırlayordu. Hattâ bazan onun kaprisleri için evin zarurî masraflarından bile fedakârlıklar yapılıyordu.

Son kavgaları balo yüzünden çıkmıştı. Şehimenin tuvaleti yoktu. O geceyi bir sinemada, yahud evlerinde bir kaç arkadasla toplanıp geçirmek daha münasib olacaktı. Nusret borçlanarak bir tuvalet yapmağı teklif etti. Münakaşa büyüdü.

Nihayet o baloya yalnız gitti. Birbirlerini çok kırmışlardı. Genc kadın, artık bu hayatın sonu gelemez diye düşünüyordu. Şu halde, henüz çalışmağa muktedir olduğu bir çağda ondan kurtulmak daha hayırlı değil mi idi? Yanlışlıkla bağlanan talihlerini önünde sonunda çözmeğe mahkûm olduktan sonra niçin gecikmeli?

Tekrar önündeki kâğıdlara eğildi. Bu defa talebelerini mevzu seçmekte serbest bırakmıştı. Kâğıdlar üstünde onların ümidlerle, hayallerle, hüzün ve şikâyetlerle dolup taşan yürekleri titrer gibi idi. Şimdi elinde kısa, fakat içli bir mektub vardı. Önce onu bir solukta okudu. Sonra ağır ağır, içine sindire sindire tekrar etti. Sınıfı gözünün önüne geldi. O, ufak tefek, kumral saçlı, güzel gözlü bir kızdı. Oldukça tembeldi de... Çok defa gözleri pencerenin dışına kayar, ders dinlemezdi. Dalgındı Onun bu dağılan dikkatini daima tembelliğine, havailiğine vermişti. Demek ki bu dalıp giden bakışların arkasında duyan, kanayan, hasret çeken, kurtuluşunu erkek kardeşinden uman bir yürek çarpıyormuş!.. « . . . Zaman oluyor ki, bizi birbirimizden ayıran kadere lânet ediyorum. Gene zaman oluyor ki, bir gün kavuşacağımızı düşünüyor, sevinc duyuyorum.

Onlar madem ki mes'ud değillermiş, niçin bizi de karanlık hayatlarına karıştırmışlar? Madem ki, ayrılacaklarmış, niçin biz iki bahtsızı dünyaya getirmişler? Ben artık annemi hatırlayamıyorum. Bir zamanlar silik bir gölge halinde gözlerimin önünden gelir, geçerdi. Sık sık rüyalarıma da girerdi. Ama şimdi bu bulanık hayali de kaybolduğunu. Onun öldüğünü kulağıma fısıldadığın günü hatırlayor musun? O zaman, sana kavuştuğum için çok sevinmiştim de ona yanıp ağlamağı beceremeştim. Fakat şimdi, annemi, yüreğimde hiç bir zaman kapanmıyacak bir yara şeklinde saklayorum.

Haydi, artık çabuk büyü. Oku, çalış, adam ol da gel beni kurtar. Seni hep seni bekliyorum...»

Şehime bu küçük mektub karşısında ağlamağa başladı. Gözünün önünde geçimsizlik yüzünden yıkılan bir yuva, paylaşılan ve ıztırab çeken çocuklar canlandı. Yıllardan sonra küçük kız, kendilerini düşünmiyen bu iki insanı, annesi ile babasını itham ediyordu.

Kapının zili ile silkindi. Kocası çatık yüzü ile karşısında idi. Böyle geciktiği gecelerde ona hesab sorardı. Sonra o aksi aksi cevablar verince kavga çıkardı. Ve günlerce evde tatsız bir hayat yaşarlardı.

Lâkin bu gece, o küçük, hasret mektubunun tesiri ile tatlı tatlı:

— Yorgun musun canım, diye sordu. Rengin biraz bozuk. Hastalanmış olmıyasın.

Nusret şaşırdı. Gözlerine ve kulaklarına inanamıyacağı geliyordu. Şehime kanadları yaralanmış bir kuş gibi kocasına sokulup kollarını boynundan geçirdi. Gögsüne kapanarak tekrar hıçkırmağa başladı.

Erkek te yumuşamıştı. Dargın olduklarını tamamile unutmuş olarak yumuşak bir sesle:

— Nen var yavrum? diye sordu. Niçin üzüyorsun kendini. Bir daha gecikmiyeceğim. Söz veriyorum sana. Vaktinde geleceğim. Sen böyle tatlı olduktan sonra...

Genc kadın hâlâ ağlayordu. Nusret bu gözyaşlarının çok daha derin bir manası olacağını düşünerek:

— Sende bir şey var, diye konuştu. Fena bir haber mi aldın?

— Havır, bir şey yok. Artık ağlamıyacağım.

Kocasını elinden tutarak yazı masasının başına götürdü. Tutuk bir sesle ona mektubu okudu. Sonra ayaklarının ucuna basarak küçük kızlarının yatak odasına girdiler.

Cocuk rahat rahat uyuyordu. Bir elini yanağının altına koymuş, biraz sağa dönmüştü. Dudaklarında tatlı bir gülüş vardı. Kimbilir ne güzel rüyalar görüyordu. Genc kadın içinden, bundan sonra hayatını yalnız bu küçüğün saadetine bağlayacağına yemin etti. Onun hatırı için daha sakin, uysal ve müsamahalı bir kadın olacak, kocasını yumuşak hareketlerle kötü alışkanlıklarından kurtarmağa çalışacaktı. Artık hiç, hiç kavgacı olmıyacak, hele asık suratla onu karşılamıyacaktı.

Şimdi erkek te müteessirdi. O da, karısının küçük talebesinin satırlarından uçan ıztırablı havayı, hüznü ve şikâyeti ruhunda duymuştu. İnandıran bir sesle:

— Sevgilim, dedi. Sevgilim. Beni affet.

Genc kadın yürekten kopan bir feryad gibi:

— Ben kızımın da bizi itham etmesini istemiyorum! dine inledi. Onu anneli, babalı öksüz yapmaktan dehşet duyuyorum şimdi...

Nusret karısını kollarının arasına aldı:

— Suçlu benim, dedi. Ben haksızım. Yuvanın her yükünü senin omuzlarına bırakarak hiçler arkasında, manasız zevkler peşinde koşan benim. Bu nihayet bir yaradılış, belki de kötü bir alışkanlık meselesi. Lâkin değişmeğe çalışacağım. Bana yardım edecek misin Şehime?

— Bütün kalbimle!

SON HABERLER

Siyasî İcmal

Japonya ve mihver devletleri

Uzakşarktan ve mihver kaynaklarından verilen haberlere göre Japonya Hariciye Nazırı Matsuoka Almanyadan aldığı davet üzerine Berlini ziyaret etmek üzeredir. Haberin mevsuk alâkadar kaynaklar olduğu halde sıhhati henüz meşkuktür. Bununla beraber Japon Hariciye Nazırının bu sırada Berline gitmesinin sebebi kolaylıkla anlaşılabilir.

Bir kere Amerikanın İngiltereye yardım lâyihası, kanun mahiyetini almak üzeredir. Belki okuyucularımızın bu satırları okudukları sırada bu kanun lâyihası âyan meclisinden de çıkmış ve imza edilmek üzere Cumhurreisine arzolunmuş bulunacaktır.

Lâyihanın kanunlaşması üzerine Amerikanın İngiltereye yardımı daha çok mahsûs ve müessir bir mahiyet alacağı için bu hâdisenin üçler paktı devletlerini başbaşa verip düşünmeğe sevketmesini tabiî görmek icab eder.

Acaba üçler paktına mensub olan devletler, Amerikan yardımının tam manasile tahakkuk etmek yolunu tutmasını fırsat sayarak Japonyayı uzakşarkta yeni bir tecavüze sevketmek ve böylece Amerika ile İngiltereyi Uzakşarkta da bir harble meşgul olmağa mecbur kılmak mı istiyorlar? Mihver devletleri bunu hakikaten istiyor ve Japonya buna muvafak ediyorsa, o takdirde üç taraf arasında konuşulması ve halledilmesi icab eden çok mühim meseleler bulunduğu şüphe götürmez.

Japonya bu sırada İngiltere ile Amerikayı meşgul etmekle, herhalde mihvere yardım etmiş olur. Çünkü mihverle mücadeleye hasredilecek bir takım mühim kuvvetleri üzerine çeker ki bu da mihver hesabına bir kazançdır.

Fakat Japonya bu yardım ve hizmeti ne mukabilinde yapacak? Yalnız kendi kılıcının hakı olarak işgal edeceği yeni sahaların ilhakını tanımakla mı?

Fakat bu kadarı Japonyayı tatmin edemez. Çünkü bu işi yapmak için yalnız Japonya uğraşmış ve mihver kupkuru söz söylemekle iktifa etmiş olur.

Japonya, belki de daha başka bir fırsat bekliyor ve o fırsattan istifade ederek yeni maceralara girmek istiyor.

O halde mihver de Japonyaya yardım etmeli ki başarılan iş iki taraflı olsun ve müşterek menfaat tebarüz etsin!

Bu mesele Berlinde konuşulmağa değer mahiyettedir. Acaba mihver, Japonyaya ne yolda yardım edebilir?

Bu vadide akla gelecek en mühim mesele Çin harbidir. Japonyanın en büyük isteklerinden biri bir an evvel bu harbe nihayet vermektir.

Japonyaya göre bu harbe nihayet vermek için evvelâ Çini tecrid etmek, onu bütün harici yardımlardan mahrum etmek lâzımdır. Japonyayı en çok işkillendiren yardımlardan biri de Sovyetlerin Çin milliyetçilerine yaptıkları yardımdır.

Mihver devletleri, bilhassa Almanya, Sovyetlerle dost olduğu için Japonya ile Sovyetler arasında bu mesele üzerinde kat'i bir anlaşma teminine rehber olamaz mı? Rehber olur ve bu işi başarırsa, Japonya da Çin işini kolaylıkla halleder ve mihver devletlerine Uzakşarkta, istedikleri yardımları gösterebilir.

Onun için Japon Hariciye Nazırının Berlini ziyaret edeceği şayi olduktan sonra onun bir de Moskovayı ziyaret etmesi ihtimali ileri sürülmüştür.

Mihver devletleri Japonyaya bu yolda yardım göstermek isterler mi? Göstermek isterlerse muvaffak olurlar mı? Bu noktalar şüphelidir. Çünkü Sovyet Birliğini Çine yardımdan vazgeçmeğe sevketmek, Japonyanın Uzakşarkta en geniş hakimiyeti temin etmesine, bütün Çini fetih ve istilâ ederek önüne geçilmez vüs'atte büyük bir satvet kazanmasına Sovyetleri boyun eğdirmek demektir.

Fakat Japonyanın, Alman teşebbüsünden istifade ederek evvelâ bu meseleyi halletmek, ondan sonra mihvere Uzakşarkta yardım etmek fikrinde olduğu göze çarpıyor.

Mihver devletleri, İngiltere ve Amerikayı meşgul etmek, bilhassa İngiltereyi bir anda muhtelif cephelerde darbelere uğratmak istiyorlar. Fakat Japonya bunu bedava yapmıyacaktır.

Acaba mihver devletleri bu bedeli ödeyebilecekler mi?

Bu mesele de günün en belibaşlı meseleleri sırasına girmiştir.

Ömer Rıza DOĞRUL

Türk Okutma Kurumunun kongresi

Türk Okutma Kurumunun senelik umumi toplantısı, dün öğleden sonra Darüşşafaka mektebinde yapılmıştır. Toplantıda kurum nizamnamesi, gözden geçirilmiş ve bir çok maddeler üzerinde yeniden şekle alıd bazı tadilât yapılmıştır. Cemiyetler kanununa tevfikan kaleme alınan bu nizamname, biraz acele ye gedi§inden ihtiyaçları karşılıyamamakta ve tefsirlere yol açmakta olduğu gibi, içinde bazı unutulmuş maddeler de bulunmakta idi.

Dünkü içtimada maddeler birer birer okunarak, hemen hepsi üzerinde, lüzumlu görülen tadilât yapılmıştır.

Darüşşafakaya bir de kızlar kısmının ilâve edileceği hakkında neşredilen haberler, Türk Okutma Kurumunca şimdilik mevsimsiz telâkki edilmektedir. Vâkıâ, Darüşşafaka kızlar kısmı inşası için ilk sermaye olarak Basvekâlet tarafından evvelce seksen bin liralık tahsisat verilmişti. Bu para hazır olduğu gibi, ileride bir miktar daha yardım yapılması da mukarrer bulunmaktadır. Ancak, Avrupa harbinin tevlid ettiği şartlar altında, Darüşşafakada kızlar için yeni bir bina inşasına bugün için imkân yoktur. Tasavvurun tatbik mevkiine konulabilmesi ancak bir zaman meselesidir.

Çimento fiatları

İktısad Vekâleti, cinslere göre satış bedellerini tespit etti

Ankara 8 (a.a.) — İktısad Vekâletinden tebliğ edilmiştir:

1 — 3003 sayılı kanunun verdiği salâhiyete istinaden memleket mamulâtından bulunan çimentoların toptan ve peşin satış fiatları 2/7/940 tarihinden itibaren mer'i olmak üzere fabrikada nakil vasıtaları içinde teslim portland nev'inin tonu 17 ve süpersiman nevinin tonu için 20 lira olarak tespit edilmiştir.

Fabrikalarca ilân edilecek eb'ad ve mukavemette torbalar müşteri tarafından fabrikaya gönderilmek suretile mubayaa olunacak her iki cinsten çimento için yukarıda yazılı mer'i fiatlardan üçer lira tenzil olunur.

2 — Asgarî tapton satış miktarı bir tondur.

3 — Ticaret maksadile kendi hesablarına bafrikalardan çimento olan tüccar ve müesseseler, protland nevi için 17, süpersiman nev'i için 20 lira olan mer'i fiata tevsik ve Belediyelerce kabul edilecek fabrikadan satış yerine kadarki nakil masraflarının ilâvesile hasıl olacak yekûna, evvelce ton başına ilâve olunan 50 kuruş yerine mağaza, depo masrafı, zayiat ve kâr karşılığı olarak azamî yüzde 5 ilâve edebilirler.

4 — Tatbikat teferrüatına ve cuvvallar için alınacak depozitolara mütedair hususlar vilâyetlere ve mıntaka iktısad müdürlüklerine tamim edilmiştir.

5 — Yukarıda yazılı yeni satış şartları 12/3/1941 tarihinden muteberdir.

Amerika - Meksika gizli muahedesi

M. Padilla icab ederse Amerika ile bir askerî ittifak yapılacağını söyledi

Meksiko 8 (a.a.) — DNB. bildiriyor: Meksika Hariciye Nazırı Padilla, Âyan Meclisinde yaptığı beyanatta Meksikanın Birleşik Amerika ile gizli bir muahede akdetmemiş olduğunu söylemiş ve demiştir ki:

«— Şayet bu harb esnasında, Meksikanın enternasyonal taahhüdlerini ifa eylemesini icab ettirecek hâdiseler olursa, o zaman Meksika Amerika ile askerî bir ittifak akdine tereddüd etmiyecektir.»

Padilla, Meksikada deniz ve hava üslerinin tesisine lüzum olduğunu ve bütün bu işlerin Meksika parası ve Meksika işçileri tarafından yapılacağını, Meksikanın asla hâkimiyetinden vaz geçmiyeceğini beyan etmiştir.

Dost Efgan elçisinin bir teberruu

Ankara 8 (a.a.) — Haber aldığımıza göre, Efgan Büyük Elçisi Feyiz Muhammed Han dün tedfin merasimi yapılmış olan Diyanet İşleri Reisi Rifat Börekçinin cenazesine göndereceği çelenk bedeli olan 100 lirayı Türk Hava Kurumuna tevdi eylemiştir.

Artvin ve Borçkanın kurtuluş bayramı

Artvin 8 (a.a.) — Artvinliler Artvin kurtuluşunun 20 nci yıldönümünün her yıldan daha coşkun ve daha neş'eli tezahürat içinde kutlamışlardır.

Borcka halkı da yirminci kurtuluş yılını dün binlerce halkın coşkun tezahüratı içinde kutlamıştır. Artvin ve Borçkadan, Milli Şefimize halkın bağlılıklarını bildirir telgraflar çekilmiştir.

Bu ay Norveçte mühim hâdiseler olacakmış!

Stokholm 8 (a.a.) — Stefani:

Bu ay Norveçte pek mühim hâdiseler cereyan edeceği iyi haber alan mahfillerde söylenmektedir.

İşgal makamları ile nasyonal - sosyalist partisi arasındaki bütün meseleler halledilmiştir. 25 martta Almanya komiseri bir nutuk irad ederek altı ay süren işgal devresi esnasında yapılan işleri anlatacaktır.

Quisling'in riyasetinde yeni bir kabine kurulacağı zannedilmektedir.

Kızılayın felâketzedelere yardımı

Ankara 8 (a.a.) — Kızılay umumî merkezinden bildirilmiştir:

Konyanın Ermenak kazasının Nadir köyünde vuku bulan yangında evleri yananlara yardım için Ermenak Kızılay şubesi 300 lira ve Gördes kazasında vukua gelen heyelân üzerine yapılacak yardımlar için Manisa Kızılay merkezi namına 1000 lira gönderilmiştir.

Uydurma Holanda hükûmet reisi Göringin huzurunda!

Berlin 8 (a.a.) — Stefani:

Mareşal Göring, Hollanda nazi hükûmetinin reisi Mussert'i kabul etmiştir. Bu mülâkatta Almanyanın işgal altındaki Hollanda topraklarının komiseri de hazır bulunmuştur.

İskoçyayı bekliyen Polonya ordusu

İngiltere Kral ve Kraliçesi, Bataklıklara girerek bu kıtaatı bizzat teftiş ettiler

Londra 8 (a.a.) — İskoçyanın batak çalılıklarından birini Avrupanın en tanınmış birkaç Generalile birlikte ziyaret eden İngiltere Kraliçesi, bir hafif makineli tüfeğin tetiğine parmak konduğu zaman neler hissedildiğini duymuştur. Kralın refakatinde olarak Kraliçe, General Sikorski'nin kumandasındaki Polonya kuvvetlerini teftiş etmekte idi. Kraliçe, bir hafif makinelitüfeği alâka ile tetkik ederek omuzuna götürmüştür. Kral, silâhın dolu olduğunu ve tehlikelerden korunması lâzım geldiğini söylemiştir.

General Sikorski, misafiri bulunan Hükümdarlarla fransızca konuşmuş ve ziyaretin sonunda şunları söylemiştir:

«Kral ve Kraliçenin ziyaretleri, askerlerimi galeyana getirmiştir. Askerler, bunun bir protokol ziyareti değil, dostane bir ziyaret olduğunu anlamışlardır.»

Kral George, harb gayretine başka suretle de yardım etmiştir. Kral, saray bahçelerinin ekilmiş kısmının mühim miktarda genişletilmesi için emirler vermiştir.

Prenses Elizabet ile Margerit Rose de sebze dikmekle meşgul olmaktadırlar Harbden evvel küçük Prenseslerden her biri bir çiçek sahasile meşgul olmakta idiler. Şimdi ise bütün dikkatlerini sebze yetiştirmeğe tahsis etmektedirler.

Kral Karol Amerikaya gidecek

Nevyork 8 (a.a.) — Dün Lizbonda dolaşan şayialara ve Amerikan radyosunun verdiği bir habere göre, sabık Kral Karol ve Madam Lupescu, Amerikaya gitmek niyetindedirler.

İngiltere, Amerikadan Fransaya gıda gönderilmesine müsaade etmiyor

Vaşington 8 (a.a.) — Reuter: İngiliz hükûmeti Amerikadan Fransaya gönderilmek istenen yiyecek maddelerinin geçmesi için ablukayı gevşetmeği reddetmiştir.

Binaenaleyh önümüzdeki hafta Marsilyaya hareket edecek Eksmouth vapuru yulaf unu nakletmiyecektir. Amerikan Kızılhaçı Fransız çocuklarına gönderilen bu maddenin vapura tahmili için müsaade istemişse de İngiliz makamları bunu reddetmişlerdir. Vapurun hamulesi arasında süt tozu, elbise ve ilâc vardır.

Paris gazeteleri General Weyganddan hesab istiyorlar!

Paris 8 (a.a.) — DNB: Oeuvre gazetesi, Vichy'yi ziyaretinden istifade ederek General Weygand'ın şimali Afrikadaki faaliyeti ve tasavvurları hakkında beyanatta bulunmasını istemektedir.

Gazete, General Weygand'ı yanlış haberlere cevab vermeğe davet etmektedir.

★ Şehir Tiyatrosu artistleri nisanın dördünden sonra turneye çıkarak 21 vilâyeti ziyaret edeceklerdir.

ASKERÎ MUSAHABE

Balkanlarda harbin yeni istikametleri

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

de birleşmekten ibarettir. Fakat bu üç devleti birleştirecek olan harc, Yunanistana ve bilhassa Selâniğe ihrac edilecek bir İngiliz ordusu olabilir.

Çünkü harb zamanında, siyasetin ve diplomasinin en büyük istinadgâhı tayyare, top, tank, tüfek, tugay, tümen gibi hepsi T harfile başlayan kuvvet vasıtalarıdır. İngilizler, Balkanlara, en modern silâhlarla mücehhez 300,000 kişilik bir ordu gönderebildikleri takdirde, böyle bir tedafüî ittifakın temeli atılmış olur.

Bu takdirde Yugoslavya, bir Alman hesabına göre, 2 buçuk milyon talim görmüş askerile 20 tümen kadar olan hazarî ordusunu hemen asgarî 40 tümene çıkarabilir. Yugoslavyanın ihtiyatlarile beraber 1000 e yakın tayyaresi vardır.

Yunan ordusu, mevcudu 600,000 kişiyi bulan seferî ordusunun yarısını, Arnavudluk dağlarında İtalyan ordusunun karşısında bırakarak, hiç olmazsa 100-150 bin kişiyi de Almanlara karşı kullanabilir.

Türkiye de, Bulgar ordusunu yerinde tutan Trakya ordusu haricinde, genelkurmayının tensib edeceği nispette bir kuvvetle müttefiklerine yardım edebilir. 1937 şubatında yazılmış bir Alman eseri, Türk ordusunun seferî mevcudunu 1,300,000 kişi olarak hesablamıştır. Gene aynî tahmine göre, o tarihte 440 tayaremiz vardı. Fazla tafsilât vermeği doğru bulmadığımız için, 1937 şubatındanberi geçen 4 yıl içinde, Türk ordusunun Alman tahminlerini hayli geride bırakabilecek bir vaziyete girdiğini söyliyebiliriz.

Demek ki Balkanlara gelecek İngiliz ordusile beraber, üç devlet, aralarında tedafüî bir ittifak akdedebildikleri takdirde, mütearrıza karşı, mühim bir kuvvet çıkarabilirler. Bu kuvvetin nakikî miktarı, her ne olursa olsun, bu devletlerin ayrı ayrı ortaya koyabileceklerinden herhalde çok yüksek olacağına şüphe yoktur. Böyle bir tedafüî ittifakın müdafaa kuvveti herhalde Almanları düşündürür! Çünkü, onları, çekindikleri iki cepheli çetin bir harbe mecbur eder ve muzaffer olmak için asıl yenmek mecburiyetinde bulundukları İngilizlere karşı, muhakkak, zayıf düşürür.

***

Fakat, bugün böyle bir tedafüî ittifak mevcud olmadığı gibi, henüz Balkanlara bir İngiliz ordusu da gelmiş değildir. Alman ordusu ise, Yugoslav hududundan Türkiye hududuna kadar uzanan Bulgar - Yunan hududu üzerinde toplanmaktadır. Bir yanını Menlik civarında Yugoslav topraklarına, öteki yanını da, Türkiye hududunda Mustafapaşa (Svilingrad) a dayanmıştır. Bir-Bulgar ordusu, Türkiye - Bulgar hudutlarında, Alman ordusunun yan ve gerilerini setir vazifesini ifa etmekte - dir. Belki diğer bir Bulgar ordusu da, Yunan - Bulgar - Yugoslav hududları civarında, Yugoslav ordusuna karşı aynı suretle bir setir hizmeti görmektedir.

Yunanistan:

Bulgaristandaki Alman ordusuun yaptığı yığınak hakkında sızan haberlere göre, bu ordu, şimdilik Yunanistana karşı cephe almaktadır. Arazisi adalarile beraber 130,000 murabba kilometre ve nüfusu 7 milyon olan Yunanistanın muhtelif hududları şu uzunluktadır:

Arnavudlukla:	250 kilometre
Yugoslavya ile:	236 kilometre
Bulgaristanla:	485 kilometre
Türkiye ile	199 kilometre

Yunan kara hududlarının mecmuu 1170 kilometredir ve çoğu da Bulgaristanladır. Deniz hududlarına gelince, Yunanistanın 2699 kilometre uzunluğunda olan kıt'a sahillerile Mora yarımadasının 1378 kilometre tutan kıyılarına Yunan adalarının 9496 kilometre tutan kıyılarını da ilâve edersek 13,574 kilometre gibi büyük bir rakamla karşılaşırız. İngiliz - Yunan donanmaları denize hâkim oldukları için Yunanistanın kıyıları ve adaları emniyettedir. İtalyanın karşısındaki garbî Yunan sahilleri dahi, ciddî bir ihrac tehlikesinden masundur.

Yunan ordusunun büyük kısmı, ihtiyatlar haric 24 tümen ve 450,000 kişi tahmin edilen Arnavudluktaki İtalyan kuvvetlerine darbeler indirmekle meşgul olduğu için, 480 kilometre tutan Bulgar - Yunan hududunu Almanlara karşı, yalnızbaşına koruyabilecek vaziyette değildir. Bu itibarla Yunanlıların, yalnız Selâniği müdafaa edebilecek bir yığınak yapmaları ihtimali kuvvetlidir. Bu takdirde Yugoslavya hududundan itibaren Halikidikya yarımadasının şarkındaki Orfano körfezine kadar, kısmen

Yazan:
ABİDİN DAVER

Tahinos gölüne dayanan bir müdafaa hattı tutmaları icab edecektir. Yanılmıyorsak, Büyük Harbde de, 1915 senesi sonbaharında Selânige ihrac edilen müttefiklerin şark ordusu, müdafaada kaldığı müddetçe bu mıntakada, aşağı yukarı bu hattı tutmuştu.

Yunan ordusu, İngilizlerle de takviye edildiği takdirde, bu mahdud cephede, ve tahkim edilmiş sarp arazide, Alman taarruzlarına mukavemet edebilir. Yalnız Türkiye ile karadan muvasalası kesilmiş olur. Fakat Yunanlıların bu hatta dayanıp Selânigi müdafaa edebilmeleri için, Yugoslavyanın bitaraf ve dost kalması şarttır. Yoksa Yugoslavya, Almanlara geçid verirse, onlar Vardar vadisinden en kısa yoldan ve sür'atle Selânige inebilirler. İşte Yugoslavyanın alacağı vaziyetin ehemmiyeti buradadır.

Yugoslavya:

Böylece vaziyetin tetkiki bizi Yugoslavyaya getiriyor. Arazisi 274,542 murabba kilometre ve nüfusu 15 buçuk milyondan fazla olan Yugoslavya bu mücadelede bitaraf kalmak arzusundadır. Fakat memleketin jeopolitik yani coğrafî - siyasî vaziyeti ve bilhassa Balkanlı bazı komşuların aldığı vaziyet, bu devletin mihver tarafından rahat bırakılmıyacağını göstermiştir. Yugoslavya, mihverin Selânige ve Arnavudluğa giden en kısa sevkülceyşî yolları üzerindedir .Sonra, Yugoslavya mihver aleyhine harbe girerse, Arnavudluktaki İtalyan ordusunu gerilerinden ve yanlarından kolayca vurabilir. Yugoslavya ordusu Bulgaristandan Selânige inmeğe çalışan bir Alman ordusunun, sağ yanını ve gerilerini de tehdid edebilecek bir vaziyettedir. Bu itibarla Almanlar da, İtalyanlar da Yugoslavyadan emin olmak isterler. Bu emniyet ise ya siyaseten, yahud da harben elde edilebilir. Siyaseten elde edilecek emniyet demek, Yugoslavyanın mahud üçler paktına iltihak ederek Rumanya ve Bulgaristan gibi, mihverin boyunduruğuna girmesi demektir. Harben emniyet ise, Alman, İtalyan, Macar ve hatta belki de Bulgar ordularının Yugoslavyaya çullanmaları ve memleketi işgal etmeleri demektir.

Yugoslavyanın hududlarına bir göz atmak, bu memleketin müşkül sevkülceyşî vaziyetini göstermeğe kâfidir. Yugoslavyanın muhtelif komşularile olan hudutları şöyledir:

İtalya ile:	290	kilometre
Almanya ile:	323	»
Macaristanla:	623	»
Rumanya ile:	557	»
Bulgaristanla:	536	»
Yunanistanla:	262	»
Arnavudlukla:	465	»

Bu 3,057 kilometrelik kara hududile 1590 kilometrelik sahilden yalnız Yunanistanla olan 262 kilometrelik hudud, bir dost devletle teması temin etmektedir. Öteki hududlar, hatta Adriyatik denizi sahilleri, hep düşmanlarla çevrilmiştir. İşte böyle her taraftan mihver veya mihver bendegânile muhat olmasıdır ki Yugoslavyanın müdafaa sevkülceyşini güçleştirmekte ve Yugoslav hükûmetini çok nazik ve tehlikeli bir vaziyete sokmaktadır.

Selânik, mihverin eline düştüğü, Arnavudluktaki Yunan ordusu geri çekildiği ve Yunan - Yugoslav hududu mihver tarafından işgal edildiği takdirde Yugoslavya tamamile mahsur bir kale haline girecektir. Bu bakımdan Yunan ve Arnavudluk hududlarındaki statükonun muhafazası, Yugoslavya için hayatî bir ehemmiyeti haizdir. Yugoslavyaya müessir surette malzeme yardımı yapabilmek için Selânik limanının ve Selânik - Üsküb demiryolunun hududa kadar olan kısmının mutlaka Yunanlıların elinde kalması şarttır. Ancak bugünkü vaziyet muhafaza edilebildiği takdirdedir ki Yugoslavya üçlü pakta iltihak etmemek kararında ısrar edebilir. Bu da, bir İngiliz ordusunun Selânige çıkarılması lehinde bir delildir.

Bulgaristan:

Bulgaristanın vaziyetine gelince, artık mihverle iş ve suç ortaklığı yapmağı kabul etmiş olan Bulgaristanın vazifesi, şimdilik, Türkiyeyi bitaraf bırakmağa ve Yunanistana karşı faal bir yardımda bulunmamasını temin etmeğe matuf görünüyor. Türk - Bulgar anlaşmasının Bulgaristan ve mihver bakımından gayesi budur. Bulgaristan, Türkiye ile mütekabilen birbirine dokunmamağı, hatta başkalarına tecavüz etmemeği de tahhüd etmişlerdir. Fakat bu mütekabil taahhüdle, Türkiyenin Bulgaristana tecavüz etmemesi temin edildikten hemen sonra Bulgaristan, Alman ordusunu kendi memleketine sokmuştur. Böylece, Türk - Bulgar anlaşmasının, Alman ordusunun yan ve gerilerini Türkiyeden gelecek bir tehdid ve tehlikeye karşı garanti etmek maksadile yapılmış olduğu da meydana çıkmıştır.

Bulgaristan 103,000 murabba kilometrelik 6 milyon 319 bin nüfuslu bir memlekettir. Yeni Bulgar ordusu teşekkül halindedir. Almanların yardımile 5-6 yüz bin asker seferber edebilir. Hududları şu uzunluktadır:

Rumanya ile:	602	kilometre
Türkiye ile:	234	»
Yunanistanla:	485	»
Yugoslavya ile:	536	»

1857 kilometre uzulunğunda bulunan Bulgar hududlarından Rumanya ile mevcud hudud yukarıdaki rakamdan biraz farklıdır. Çünkü 602 kilometre Dobrucanın ilhakından evvelki hududun uzunluğunu gösterir. Şimdi ehemmiyetsiz bir miktar ya uzamış, ya kısalmıştır. Ayni zamanda Rumanya hududunun 397 kilometresini Tuna nehri teşkil eder. Bulgaristanın sahilleri Dobrucanın ilhakından evvel 311 kilometre idi; şimdi biraz daha uzamıştır.

Bugün Bulgaristanın Rumanya tarafındaki hududları emniyettedir. Yugoslavya ve Türkiye ile ademi tecavüz ve dostluk muahedeleri akdetmiş olduğu için -bu taahhüdlerine sadık kaldığı müddetçe- bu taraflardan da tehlike yok demektir. Yunan hududlarına gelince, Yunanistan, kimseye taarruz edecek vaziyette değildir; bilâkis Bulgar hudutlarından gelen bir Alman tehdidi karşısındadır.

Yalnız Bulgaristanın gökleri İngiliz havacılığına açıktır ve bir İngiliz ordusu Selânige çıktığı takdirde, günün birinde, Bulgaristanın 1918 eylülündeki Dobropolya hezimetinin tekerrürünü görmesi ihtimali yok değildir. Bulgaristan bütün ademi tecavüz taahhüdlerine ve üçler paktına Balkan sulhunu korumak için girdiği yolundaki teranelerine rağmen günün birinde, ister istemez harbe sürüklenecektir. Bu takdirde Türkiyenin de harbe girmesi ihtimali vardır.

Bugünkü vaziyette, yani Bulgaristan, Türkiyeye karşı verdiği sözü tutmakta devam ederken Yunanistan bir Alman taarruzuna uğradığı takdirde, Türkiyenin bu dost millete yardımı meselesine gelince,

Türkiye ile Yunanistan arasında, Meriç vadisinde doğrudan doğruya teması temin eden 200 kilometrelik bir hudud varsa da sevkülceyş bakımından Türk ordularının garbî Trakyadan geçerek Yunanistanın imdadına gitmeleri pek doğru olmaz. Çünkü garbî Trakya denizle Bulgar hududu arasına sıkışmış bir sahadır. Türk ordusunun, Alman kuvvetlerine ve ne yapacağı meçhul Bulgar ordusuna karşı sağ yanını açık bırakarak bu mıntakada, garb istikametinde yüzlerce kilometre katetmesi doğru değildir.

Türkiye Cumhuriyeti Yunanistana yardıma karar verdiği takdirde bu yardımın ne gibi şartlar altında, nereden ve nasıl yapılacağını tabiî Türk genelkurmayı müttefiklerile anlaşarak ona göre yapacaktır.

***

Bütün bu tetkikler, Balkanlarda bir Türk - Yunan - Yugoslav tedafüi blokunun lüzum ve ehemmiyetini ispat etmektedir. Fakat yukarıda da söylediğimiz gibi böyle bir blokun çimentosu, Selânige çıkarılacak bir İngiliz ordusu olacaktır.

ABİDİN DAVER

Hariciye Vekilimizin kardeşi vefat etti

Hariciye Vekilimiz Sükrü Saracoğlu ile Devlet Limanları umum müdür muavini Hâmid Saracoğlunun kardeşleri Rüştü Saracoğlu vefat etmiştir.

Vekilimiz, biraderinin cenazesinde bulunmak üzere bu sabah şehrimize gelecektir. Cenaze bugün kaldırılarak namazı öğleyin Beyazıd camiinde kılındıktan sonra Edirnekapıda şehidliğe defnedilecektir.

Merhuma Allahtan rahmet diler, muhterem Vekilimizle kederli ailesi erkânına samimî taziyetlerimizi sunarız.

Yunanlılar yeni bir muvaffakiyet kazandılar

Sahilde ve merkez cephesinde mühim mevziler ele geçirildi

Atina 8 (a.a.) — Yunanlılar, bugün Arnavudluk cephesinin deniz bölgesinde bir çok İtalyan mukabil hücumlarını püskürtmüşler ve düşmana büyük zayiat verdirmişlerdir. İki taraf hatları arasındaki arazi, İtalyan ölü ve yaralılarile doludur ve Yunanlılar, dün alınan 1050 esire ilâveten yeniden bir çok esir almışlardır.

Cepheden gelen son haberlere göre, Yunanlılar, İtalyanların kendi üslerinden tıbbî yardım istiyen radyo imdad işaretlerini almışlardır.

İtalyan takviye kıt'alarının uğradığı zayiat

Atina 8 (a.a.) — Atina ajansı bildiriyor:

Mussolini'nin son zamanlarda Arnavudluğa gönderdiği takviye kıtalarının uğradığı zayiat hakkında aşağıdaki tafsilât verilmektedir:

Bu malûmat, İtalyan esirlerinin üzerinde bulunan vesikalardan alınmıştır. 77 nci ve 78 inci piyade alaylarile 30 uncu topçu alayından mürekkeb olan «Toskana Koroları» ismindeki 7 nci fırkadan ikincikânun sonunda 77 nci alaydan 350 ve 78 inci alaydan 2 tabur kalmıştır. Bu fırka, bir hafta içinde kuvvetinin üçte ikisini kaybetmiştir.

Lemiano fırkasının 68 inci alayı 21 ikincikânunda cepheye gelmiş ve Trebeshina üzerinde yapılan 4 günlük muharebelerde kuvvetinin üçte birini kaybetmiştir. Bu alaydan 300 nefer, 10 zabit ve bir tabur kumandanı esir alınmıştır.

Bu alayın geri kalan kuvveti Aoos ile Drina arasında yapılan ve 15 ten 18 şubata kadar devam eden muharebelerde dağıtılmıştır. Halen bu alayın mevcudü 250 kişiden ibarettir. Şubat bidayetinde Arnavudluğa çıkarılan ve 1178 rakımlı tepede neticesiz bir mukabil taarruza geçerek bir günde 1000 kişi kaybeden ve Trebeshina ve Senteli tepelerinde ağır zayiata uğrıyan «Strozesca» fırkasını da aynı akıbet beklemektedir.

Mussolini'nin Arnavudluğa yolladığı bütün takviye kıt'aları, ilkbaharın kendisi için müsaid bir mevsim olduğunu iddia etmesine rağmen daha evvelden kat'iyyen mahvolmağa mahkûm bulunmaktadır.

Arnavudlukta 3 günde 53 tayyare tayyaresi düşürüldü

Kahire 8 (a.a.) — İngiliz avcı tayyarelerî birbiri ardından beş gün içinde Arnavudluk cephesinde 53 İtalyan tayyaresi düşürmüşlerdir. Bu müddet zarfında İngiliz zayiatı 3 tayyareden ibarettir.

İngiliz hava kuvvetlerinin Yunanistanda tesis ettikleri son rökor budur. Düşen İtalyan tayyarelerinden çoğu G. 50 S. tipinde yani son model tayyarelerdir. Bunların sürati saatte 480 kilometreden fazladır. Bu 53 tayyare arasında Korfu adası üzerinde cereyan eden hava muharebesinde düşürülmüş olanlar da vardır. Görülmeğe değer bu hava muharebesinde 13 İtayan tayyarecisi aynı zamanda paraşütle tayyarelerinden atlıyarak inmişlerdir. Şubat ayında havacılık bakımından dikkate değer neticeler alınmıştır. Gene bu ayın 28 günü içinde 338 düşman tayyaresi yani günde 12 den fazla tayyare düşürülmüştür.

Yunanistanda İngiltereye itimad

Londra 8 (a.a.) — Times gazetesinin Atina muhabiri bildiriyor:

Askeri mevzular hakkındaki Yunan ve İngiliz görüşleri aynidir. İngiliz birliği hakkındaki Yunan hissiyatı her zamandan daha kuvvetlidir. Her sınıf Yunan halkı İngilizlere ve ideallerine karşı aynı birlik imiş gibi derin bir şefkat izhar etmektedir.

Yunan tebliği

Atina 8 (a.a.) — Yunan orduları Başkumandanlığı tarafından 7 mart akşamı neşredilen 132 numaralı resmî tebliğ:

Merkez mıntakasında yapılan muvaffakiyetli bir hareket neticesinde düşman tabii ve fenni müstahkem mevkilerindeki tardedilmiştir. 1050 esir alınmıştır. Bunların arasında bir kaç zabit de vardır. Mühim miktarda malzeme elimize geçmiştir.

Tayyarelerimiz, harb meydanının askeri hedeflerini görünür neticelerle bombardıman etmek suretile harekâta muvaffakiyetle iştirak etmiştir

Bütün tayyarelerimiz üslerine dönmüşlerdir.

İtalyan tebliği

Roma 8 (a.a.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 274 numaralı tebliği:

Yunan cephesinde hava kuvvetlerimiz düşman kamplarını ve tahşidatını ve müdafaa tesisatını büyük ve küçük çapta bombalarla bombardıman etmişler ve mitralyöz ateşi altına almışlardır.

«CUMHURİYET» İN EDEBÎ ROMANI : 77

Kızıl Vazo

Yazan: Peride Celâl

Ninem yorgun bir sesle:

— Biliyorum, dedi. Senin kanına başka kan karıştı. Başka yerde yetiştin, büyüdün. Bizim gibi düşünemezsin. Baban da her zaman bunu söyledi ve bundan memnundu.

— Ben bu kan davasını korkunc buluyorum, diye, söylendim. Babamın ve senin de aynî şekilde düşündüğünüze eminim. Böyle korkunc âdetleri doğuran cehalettir. Sizler de bunu anlamıştınız. Fakat hâlâ o vahşi telâkkilerin, bir merdlik şeklinde kabul edilmiş olan, hakikatte canavarlıktan başka bir şey olmıyan âdetlerin tesirinden kurtulamıyordunuz. Evet ikinizin de benim gibi düşündüğünüze eminim. Çünkü ikiniz de iyi, namuslu insanlardınız.

Ninem zayıf bir sesle:

— Zaten oraları da çok değişmiş, dedi. Kemal söyledi. Bizden başka kan davası güden kalmamış galiba.

Sustu. Gözlerini kapadı. Yorumluş olduğunu anladım. Kalkmaya hazırlandım.

Fakat tekrar gözlerini açtı.

Elile yaklaşmamı işaret etti. Üzerine eğildim. Fersiz mavi gözlerini bir kaç kere açıp kapadı. Sonra fısıltı halinde bir sesle:

— Zümrüdü altın, dedi, onun ne olduğunu sormadın!

Birdenbire hatırladım. Esma, o güzel kız boynunda o altın, ninemin anlattığı gibi nazlı, güzel hayalimde canlandı. İçim burkuldu.

Ninem çok hafif bir sesle, gözleri gene odanın bir köşesine kayarak:

— Bunu yapamıyacak kadar yüksek bir insandı, dedi. Tosun Ağaların bizim yüzümüzden üç genc can kurban verdiklerini, hiç bir zaman unutamıyordu. Bazan «belki Tosun Ağaların Şevketin yerinde olsam ben de aynı şeyi yapardım» derdi.

— Allahım ne geri düşünceler! diye, söylendim.

Ninem yavaşça:

— Unutma, dedi. Babanı öldürdükleri zaman sen de intikam diye bağırmıştın.

Sonra başını ağır bir hareketle çevirdi. Yüzünü aydınlatan garib bir temessümle:

— Dediğini de yaptın, diye, mırıldandı. Dedenin, babanın intikamını aldın.

Donmuş gibi hareketsiz kalmıştım. Ninem heyecanla gerilen bir yüzle, mavi gözleri ateşler saçarak:

— Öldürdüğün adam Tosunların Şevketti, dedi.

İskemlede geriye doğru çöktüğümü, adeta yıkıldığımı hissediyordum. Bu cinayetin ninemî mes'ud etmiş olduğunu anlıyordum. Önce bütün bunların aleyhinde göründüğü, beni teskin etmiye uğraştığı ve «intikam» diye, söylendiğim zamanlar susturmaya kalktığı halde onun da hakikatte babam gibi hâlâ o eski müthiş âdetlere bağlı olduğu meydandaydı. Hâlâ elli sene evvelki kafayı, dedemin kafasını taşımakta olduğunu görüyordum. Bu beni korkuttu, dehşete düşürdü. İstemeden böyle korkunc bir kan davasına, aklımın kabul etemdiği iptidaî bir vak'aya karışmış olduğum için büyük bir azab duydum. Dudaklarımdan gayriihtiyarî şu sözler döküldü:

— Allah şahiddir ki onu intikam almak, o korkunc âdete uymak için öldürmedim. Yalnız kendimi müdafaa etmeyi

Cumhuriyet

SOVİYET RUSYA
RUMANYA
BULGARİSTAN
YUGOSLAVYA
YUNANİSTAN
TÜRKİYE
KARA DENİZ
EGE DENİZİ
YUNAN DENİZİ
AK DENİZ
MARMARA
BÜKREŞ
BELGRAD
SOFYA
SELANİK
İSTANBUL
İZMİR
ATİNA
Sikuadar adaları
oniki adalar
MİKYASI = 1: 2.000.000
0 25 50 100 150 200 Klm
S. SAKABAŞI